

Wysokość minimum socjalnego we wrześniu 2004 r. | 25.02.2005

We wrześniu 2004 r. wartość koszyka minimum socjalnego dla najbardziej typowego modelu rodziny w Polsce – małżeństwa z dwojgiem dzieci na utrzymaniu – oszacowano na poziomie **2 445,0** zł (czyli 611,2 zł na osobę). Dla najliczniejszej rodziny ujętej w badaniach (małżeństwo z trójką dzieci) wartość minimum socjalnego wyniosła wprawdzie nominalnie więcej (przekraczając po raz pierwszy 3000 zł), ale w przeliczeniu na jedną osobę, wartość ta wynosiła najmniej (602,0 zł). Najwyższa wartość omawianego wskaźnika w ujęciu *per capita* dotyczyła osób samotnych. W przypadku osób w wieku produkcyjnym koszyk minimum kształtował się na poziomie **827,20** zł, zaś dla samotnego emeryta – **764,30** zł.

Minimum socjalne to wskaźnik społeczny mierzący koszty utrzymania gospodarstw domowych. Jest to normatywny wzorzec zaspakajania potrzeb bytowo-konsumpcyjnych na niskim poziomie, ale jeszcze wystarczającym dla reprodukcji sił witalnych człowieka, dla posiadania i wychowania potomstwa oraz dla utrzymania więzi ze społeczeństwem.

W niniejszej informacji prezentowane są szacunki wartości minimum socjalnego pod koniec III kwartału 2004 r. (za miesiąc wrzesień). Prezentowane wyniki obliczeń otrzymano na podstawie notowań wybranych cen dóbr i usług konsumpcyjnych, udostępnionych przez Główny Urząd Statystyczny.

We wrześniu 2004 r. wartość koszyka minimum socjalnego dla najbardziej typowego modelu rodziny w Polsce – małżeństwa z dwojgiem dzieci na utrzymaniu – oszacowano na poziomie **2 445,0** zł (czyli 611,2 zł na osobę). Dla najliczniejszej rodziny ujętej w badaniach (małżeństwo z trójką dzieci) wartość minimum socjalnego wyniosła wprawdzie nominalnie więcej (przekraczając po raz pierwszy 3000 zł), ale w przeliczeniu na jedną osobę, wartość ta wynosiła najmniej (602,0 zł).

Najwyższa wartość omawianego wskaźnika w ujęciu *per capita* dotyczyła osób samotnych. W przypadku osób w wieku produkcyjnym koszyk minimum kształtował się na poziomie **827,20** zł, zaś dla samotnego emeryta – **764,30** zł (por. szerzej Tabela 1).

Tabela 1. Wysokość minimum socjalnego we wrześniu 2004 r., w zł.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Minimum socjalne per capita	827,2	676,7	632,8	654,4	611,2	602,0	764,3	614,4
Minimum socjalne łącznie	827,2	1353,4	1898,3	1963,1	2445,0	3010,2	764,3	1228,8
Z tego:								
- Żywność	190,4	380,8	524,8	591,4	735,4	946,0	166,9	333,8
- Mieszkanie	321,9	450,6	600,2	600,2	735,4	891,9	321,9	450,6
- Odzież i obuwie	49,9	99,9	135,4	150,8	186,4	237,4	40,9	81,9
- Transport i łączność	82,1	163,5	187,9	204,1	228,5	269,2	53,0	105,4

Źródło: Obliczenia Instytutu Pracy i Spraw Socjalnych w Warszawie na podstawie danych Departamentu Statystyki Społecznej GUS.

Objaśnienia do tabeli. Symbole użyte w tablicy oznaczają odpowiednio:

M – mężczyzna w wieku 25–60 lat,

K – kobieta w wieku 25–60 lat,

M+K/2 – wydatki na poziomie średniej arytmetycznej dla gospodarstwa mężczyzny i kobiety,

DM – dziecko młodsze w wieku 4–6 lat,

DS – dziecko starsze w wieku 13–15 lat.

W przypadku gospodarstw emeryckich symbole M i K oznaczają odpowiednio mężczyznę i kobietę w wieku powyżej 60 lat

W porównaniu z ostatnim badaniem (czerwiec), całkowita wartość koszyka minimalnie wzrosła średnio o pół punktu procentowego. Tej delikatnej tendencji wzrostowej nie towarzyszyły jednak podobne zmiany ogólnego indeksu cen notowanego przez GUS. Poziom inflacji w Polsce, mierzony wskaźnikiem dynamiki cen konsumpcyjnych, był wówczas ujemny – mieliśmy do czynienia z minimalnym spadkiem cen, co dokonało się głównie w efekcie spadku cen żywności i odzieży. Zatem wartość realna koszyka minimum socjalnego niewiele wzrosła.

Spadek notowań cen w dziedzinie artykułów żywnościowych, związany z ich sezonową obfitością w miesiącu wrześniu, ma odzwierciedlenie w koszyku minimum socjalnego. Drugą grupą potrzeb, której wartość w koszyku okresowo obniżyła się, jest sport i wypoczynek. Pozostałe grupy wydatków w minimum socjalnym, zwykle zwiększyły swoją wartość. W największym stopniu miało to miejsce w przypadku odzieży i obuwia, edukacji a także wyposażenia mieszkania.

Uaktualniona wartość koszyka minimum socjalnego przyniosła nowy obraz jego struktury (Tabela 2), gdzie okresowo znaczenie artykułów żywności relatywnie zmalało, wzrósł zaś udział potrzeb mieszkaniowych, odzieżowych i innych.

Tablica 2. Struktura minimum socjalnego w wybranych typach gospodarstw we wrześniu 2004 r., w %.

Wyszczególnienie	Gospodarstwa pracownicze						Gospodarstwa emeryckie	
	1-osobowe	2-osobowe	3-osobowe	3-osobowe	4-osobowe	5-osobowe	1-osobowe	2-osobowe
	M+K/2	M+K	M+K+DM	M+K+DS	M+K+DM+DS	M+K+DM+2xDS	M+K/2	M+K
Żywność	23,0	28,1	27,6	30,1	30,1	31,4	21,8	27,2
Mieszkanie	38,9	33,3	31,6	30,6	30,1	29,6	42,1	36,7
Odzież i obuwie	6,0	7,4	7,1	7,7	7,6	7,9	5,4	6,7
Leki i higiena	4,1	5,0	4,6	4,8	4,7	4,5	4,9	6,0
Transport	9,9	12,1	9,9	10,4	9,3	8,9	6,9	8,6
Pozostałe wydatki	18,1	14,1	19,2	16,3	18,2	17,7	18,9	14,8
Razem	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0

Objaśnienia i źródło jak w tabeli 1.

Informację opracował: Piotr Kurowski.